

Elżbieta Jaworska

Stanisława Brzozowskiego "Legenda Młodej Polski na tle epoki", Cezary Rowiński, Wrocław 1975 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 19/1 (59), 215

1976

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(II) ROWIŃSKI Cezary: Stanisława Brzozowskiego "Legenda Młodej Polski" na tle epoki. Wrocław 1975, Oss., ss. 239, Komitet Nauk o Literaturze Polskiej. Rozprawy Literackie, zł 40,-

Pisana w latach 1906-1909 "Legenda Młodej Polski" stanowi kluczową pozycję w dorobku intelektualnym Brzozowskiego. Założeniem pracy jest traktowanie myśli tej książki w kategoriach ideologicznych, a nie krytycznoliterackich lub filozoficznych. Autor odcina się od rozpatrywania aktualności ideologii Brzozowskiego w odniesieniu do czasów po drugiej wojnie światowej. Analiza "Legendy" dotyczy następujących problemów: stosunku do tradycji myśli europejskiej i marksizmu, do romantyzmu polskiego, obrazu literatury modernizmu polskiego i wzorów narodowych kultur europejskich przedstawionych przez Brzozowskiego. W zakończeniu polemizuje autor z proponowaną przez Kazimierza Wykę interpretacją pojęcia struktury u Brzozowskiego.

BP/59/77

El.J.

(II) SAWICKI Stefan: "Tyrteusz Wielki" Norwida. "Teksty" 1975 nr 3 s. 54-67.

Postać Tyrteusza, ważny element europejskiej pamięci zbiorowej, funkcjonuje w niej jako symbol poety aktywnego, poety-przywódcy narodu. W literaturze polskiej poezja tyrtejska szczególnie żywo rozwijała się w czasie zaborów. Pojmowano ją jako zarzewie buntu; jej celem było podtrzymywanie tradycji narodu wolnego, świadomego swej istoty. Do mitu o Tyrteuszu odwołał się w swoim niedokończonym dramacie Norwid. Poeta dokonał modyfikacji podania, dzięki czemu można odczytać utwór jako "podważenie mitu tyrtejskiego [...], jako próbę polemiki z jego sensem symbolicznym [...]/". Wódz Spartan świadomie decyduje się na poniesienie klęski, ponieważ wie, że "przegrywając zwycięża dla przyszłości, dla logiki procesu historycznego". Taka interpretacja narzuca zestawienie utworu Norwida z dramatem Dürrenmatta "Romulus Wielki", obaj wodzowie prezentują bowiem podobną świadomość procesów dziejowych. Analizę reinterpretacji mitu o Tyrteuszu zamyka autor artykułu uwagami o wystawieniach teatralnych tego utworu.

BP/59/78

M.M.